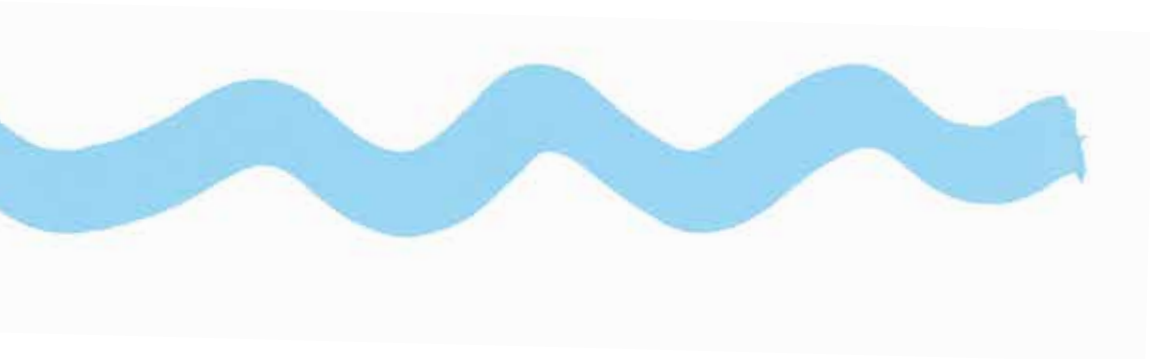

Hynek

04 | z knihovny – **Rok s dětskými čtenáři (2. část)**

05 | KRE-KNI, kreativní knihovna mladým – **70. léta, My děti ze stanice ZOO**

07 | literární příloha – **Oldřich Doskočil: Běsy v časech Mikuláše Medka a Jana Koblasy**

09 | rozhovor – **Divadelní piknik v zahradě**

10 | DOK – lidé, místa, příběhy – **Dobrovolníci bez hranic**

12 | výtvarné umění – **Dřevmuž**

Čtení vám změnil život

Říká se, a jistě oprávněně, že čtení rozvíjí fantazii, čili představivost. My bychom k tomu rádi dodali, že mění i náš život. Jeden konkrétní příklad za všechny:

Knihovna ve spolupráci se sportovní skupinou KROKUDY připravila běžeckých seriál, který vede ultramaratonec a velký propagátor běhu Miloš Škorpil. Po květnové besedě, která byla spojena s autogramiádou jeho knížek, proběhl o měsíc později na Střeleckém ostrově běžecký workshop. Zúčastnilo se ho čtyřicet nadšenců, kteří si prakticky vyzkoušeli základy Škorpilovy běžecké abecedy. Bylo jasné, že tohle jsou čtenáři, kteří nejen sní, ale své sny i rádi uskutečňují! O tom, že běhání berou opravdu vážně, svědčí i skutečnost, že se většina z nich objeví i na závěrečném dílu běžeckého seriálu, kterým bude 2. září další ročník litoměřického KROKUDY ČTVRTMARATONU.

Trénink s Milošem Škorpilem na Střeleckém ostrově.

tok

Hezký den Karle,

díky za skvostný nápad, zorganizovat pod knihovnou besedu o běhání a běžecký seminář. Moc se mi u vás líbilo, hlavně to spojení knihovny a pohybu venku, připomnělo mi to začátky minulého století (tedy ne že bych to pamatoval), kdy knihovny a další veřejné spolky pořádaly různé výlety do přírody. Chtěl bych tě poprosit, zda bys napsal článek (myslím o tom, co jsme společně v Litoměřicích dělali) :), věřím, že to může pomoci dalším si uvědomit, jak široké využití má běh a pohyb vůbec v lidském životě a s čím vším se může spojit, aby pomohl člověku přežít všechnen ten stres a blbou náladu, z nichž se v té naší malé kotlině, jednou sami zadusíme.

Díky,
Miloš Škorpil

děkujeme

Antonínu Štěpanovskému za pořádání besed Dotkni se idejí – setkání o myšlení, myšlenkách a myslitelích (o filozofii nejen pro středoškoláky). Pozval zajímavé osobnosti a moderoval setkání s nimi: S Radkem Steigerem, zen buddhistickým mnichem; Veronikou Konrádovou, odbornou asistentkou Katedry politologie a filosofie FF UJEP; s Davidem Peroutkou, mnichem kláštera bosých karmelitánů ve Slaném. Uspořádal a vedl besedy na téma T. G. Masaryk, Svatý Augustinus, Počátky evropské filozofie, Platón, Filozofie a křesťanství, rivalita a partnerství, Fenomenologie: Maurice Merlau Ponty.

Kristýně Lamblové děkujeme za provázení setkávání v rámci pořadu Stammtisch/Šprechtíme. Iniciovala v knihovně přátelskou konverzaci v němčině se vzácnými hosty Anna Schleppner a Katharina Bogojevski, jimž také děkujeme příjemné hovory o kultuře, jazyce i každodenních věcech. (viz strana 10)

Nikole Grzybowské děkujeme za spolupráci na akcích knihovny Den dětí, Muzejní noc a Dun Dun.

Nadě Veselé děkujeme za podporu a obětavost na oddělení beletrie.

Města čtou

**čítárna pod širým nebem
30. 8. – 3. 9. 2017**

Park Václava Havla bude již počtvrté na konci prázdnin patřit čtenářům a příznivcům Knihovny K. H. Máchy, která se připojila k dalším severočeským knihovnám v projektu „Města a obce čtou“.

Od 10 do 18 hodin bude možné usednout v parku do houpací sítě, sedacího vaku nebo třeba do trávy a listovat si v knihách, časopisech a denním tisku. Navíc je na každé odpoledne připraven pestrý doprovodný program určený dětem i dospělým. Cílem projektu je podpořit čtení knih u dětí i dospělých. Zároveň chceme netradiční formou zpestřit poslední týden prázdnin. Akce se koná za finanční podpory Města Litoměřice a Fairtradových Litoměřic.

Vystoupení skupiny Fridrich & Fridrich (Města čtou 2016).

Karel Hynek Mácha 2/2017

vydává příspěvková organizace
Knihovna Karla Hynka Máchy
v Litoměřicích
Mírové nám. 26
412 01 Litoměřice
E: info@knihovnalitomerice.cz
T: 416 732 453
www.knihovnalitomerice.cz

Editorka: Ivana Červinková
Redakce: Ivana Červinková,
Jakub Švácha, Nikola Grzybowska,
Karel Tománek
Grafická úprava: Eva Vopelková

Tisk Jiří Bartoš – SLON, spol. s r. o.
Ústí nad Labem

ISSN 1803-7313
Evidenční číslo Ministerstva
kultury ČR E 18798

st 30. 8. | 17 h
| **Park Václava Havla**
Eva Fertálová „První tah“
v kavárně Fér Kafe
| **vernisáž výstavy**

Kresby a malby zpěvačky hudbení skupiny Fridrich & Fridrich, která při zahájení nebude chybět. | zdarma

čt 31. 8. | 13.30 h
| **Park Václava Havla**
Znám jeho cestu
| **soutěžní kvíz**

Dozvíte se zajímavosti o férovém obchodu. Všichni účastníci budou zařazeni do slosování o fairtradové balíčky. | zdarma

Borůvková se šiškami
| **setkání a ochutnávka**

1. setkání milovníků marmelád a zavařování. Jahodová, meruňková, višňová? Která je ta vaše nej? Poznáte rozdíl mezi kupovanou a tou domácí? Ochutnávka nejrůznějších marmelád. Na místě také umícháme jednu knihovnickou. Společně s vámi připravujeme 1. 10. STŘEDOHOŘSKÉ JAMOVÁNÍ – soutěž a přehlídku vašich báječných marmelád!

pá 1. 9. | 9 h
| **Park Václava Havla**
Korále a náhrdelníky z útržků barevných papírů | workshop pro seniory s vnoučaty
Pořádá Spolek LiPen. | zdarma

so 2. 9. | 10 h
| **Park Václava Havla**
Hrátky s knižními skřítky | workshop
Autorky knížky Tajemství jedné knihovny Eva Štíbrová Dolejšová a Monika Davidová provedou děti světem skřítků z knihovny. Čtení, soutěže a malování pro začínající čtenáře. | zdarma

so 2. 9. | 14 h
| **Park Václava Havla**
Tvorba Stop motion animace | workshop
Animace složená z jednotlivých fotografií, které se při rychlém promítnutí snímků za sebou roz-pohybují. Inspirací pro tvorbu nám bude právě park. Lektorka Eva Vopelková | zdarma

so 2. 9. | 14 h
| **Střelecký ostrov Litoměřice**
KROKUDY čtvrtmaraton
3. část běžeckého seriálu Šťastný života běh. Společný běh čtenářů a knihovníků. 6 kategorií, bohatý doprovodný program. | registrační poplatek a více informací na www.krokudy.cz | AKCE: 50 % sleva na registrační poplatek pro prvních 50 registrovaných běžců s platným čtenářským průkazem do naší knihovny.

ne 3. 9. | 10 h
| **Park Václava Havla**
Petr N Houba: Hudby Kruh | hudební interakce
Zažijme společný rytmus (bubny a další zajímavé hudební nástroje). | zdarma

ne 3. 9. | 15 h
| **Park Václava Havla**
Batá a Kalábův něžný beat | koncert
Folkrocková atmosféra parku a společné zakončení projektu Města čtou a Filmového festivalu.

Vážení čtenáři, knihovna bude v termínu 12. 8. – 3. 9. 2017 uzavřena.

V tomto termínu nás čeká revize knihovního fondu a částečná rekonstrukce oddělení beletrie a registrace. Zároveň zahájíme 1. fázi zavedení nové technologie půjčování a vracení knih (RFID).

Co se bude dít v knihovně?

Letos o prázdninách bude knihovna pro veřejnost uzavřená od 12. srpna do 3. září, tedy o týden déle, než tomu bylo v předcházejících letech. Čekají nás totiž dvě velké akce, které bychom za běžného provozu nemohli zvládnout: kompletní revize knihovního fondu a revitalizace oddělení beletrie.

Jednou za pět let musí knihovna našeho typu provést kompletní revizi knihovního fondu. Prakticky to znamená, že každá kniha je znovu načtena do knihovního systému a výsledky se porovnávají s uloženými daty. Jinými slovy: rukama knihovnic a knihovníků projdou všechny knihovní jednotky, tj. 76 478 exemplářů (prosinec 2016). Určitě si umíte představit, jaká to musí být mravenčí práce!

Revitalizací beletrie se rozumí celková modernizace oddělení. Podle projektu architektky Karolíny Štědré se promění nejen interiér, ale i celková dispozice (to čtenáři zaznamenají už při vstupu na oddělení). Modernizací projde i knihovní software, což umožní rychlejší odbavení čtenářů. Bez porozumění a vstřícného přístupu našeho zřizovatele Města Litoměřice by k tak rozsáhlé akci nikdy nemohlo dojít.

Naším přáním je, aby čtenáři vnímali knihovnu jako příjemné prostředí; aby se do ní rádi vraceli a s potěšením v ní trávili svůj volný čas.

Nové pojetí koutku pro děti bude snazší na údržbu. Děti se mohou těšit na magnetické tabule, měkké hrací prvky se zašitými magnety a kuličkovou dráhu.

Sekce s komiksy – regál získá nový design. Prostor bude přizpůsoben tak, aby v něm mohlo být více knih.

Vstupní místnost bude prosvětlena a bez bariér. Autorkou návrhů je Ing. arch. Karolína Štědrá.

tok

Etapové soutěže s rodinami – jaké byly a jsou?

Zábava, hry, setkávání

Letošní soutěž „Dějiny českého národa“ je již čtvrtá za posledních pět let – takže se dá nazvat tradicí. Seznámíme vás s těmi, na které rádi vzpomínáme a jejichž úspěch nás motivuje připravovat další aktivity tohoto charakteru.

Úkolem těchto akcí je zábavnou formou připomenout české osobnosti nebo dobu z českých dějin. Přivést rodiny do knihovny a připravit pro ně programy, při kterých mohou společně trávit čas, pobavit se a zároveň se něco nového dozvědět.

První byla v roce 2012 soutěž pro rodiny s dětmi „Letní putování s Jestřábem“, k 105. výročí narození Jaroslava Foglara. S vítěznými rodinami a s dětmi ze střediska Sever jsme jeli na výlet do Centra řemesel a bylinné zahrady Botanicus v Lysé nad Labem.

V roce 2013 mělo významné výročí několik českých ilustrátorů a tak jsme se rozhodli věnovat se jim devět měsíců. Tím vznikla naše nejdelší etapová soutěž „Rok s českými ilustrátory“. Vítězné rodiny měly možnost pod vedením animátorů vytvořit krátký animovaný film.

V roce 2016 jste se mohli vydat „S knihovnou po stopách Karla IV.“ k 750. výročí jeho narození. Soutěž jsme opět zakončili výletem, tentokrát do labyrintů v parku zámku Loučeň, kde vznikl k výročí Karla IV. nový labyrint podle historických plánů.

Rodiče s dětmi se v letošní etapové soutěži mohou dozvědět zábavnou formou něco o historii. Při květnovém workshopu si rodiny společně vyrobily leporelo s příběhem z českých dějin. Ocitly se totiž v historické etapě, každá rodina v jiné, a v ní se odehrávají příběhy, které děti s rodiči společně rozvíjí. Červnový naučný workshop proběhl s Klárou Smolíkovou, autorkou knih a lektorkou muzejních animací.

A jaké další úkoly čekají na rodiny přes léto? Mají zjistit a napsat pět zajímavostí o době, v níž se ocitly, vytvořit dobový rodinný portrét, získat razítko z místa výletu, které má mít něco společného s jejich historickým obdobím. Na další setkání se těšíme v Týdnu knihoven a poté na slavnostním vyhodnocení a ocenění soutěže.

ak

Knihovna na koupálku

Knihovna bude s vámi celé léto na koupališti v Litoměřicích. Regál s nabídkou beletrie, naučné literatury, časopisů a knížek pro děti. Pravidla fungování? Půjč si a nezapomeň vrátit.

Hrací karty etapové soutěže „Dějiny českého národa“.

Rok s dětskými čtenáři (2. část)

Všední i nevšední

V minulém díle našeho seriálu Rok s dětskými čtenáři (č. 1, 2017) jsme se věnovali aktivitám dětského oddělení knihovny určeným především dětem ve školních třídách základních škol. Tato setkání jsou mnohdy jedinou možností dítěte, jak do knihovny zavítat. Ve 2. části se zaměříme na takové aktivity knihovny, které jsou určeny dětem a rodinám v jejich volném čase. A to při všední návštěvě i nevšedním setkání v knihovně nebo venku. Například na koupališti, v parku či na náměstí.

Mezičas na dětském oddělení
Po škole, mezi kroužky, během volného odpoledne, protože přší. A někdy je potřeba s kamarády u stolu řešit domácí úkol, nebo se společně připravit na písemnou práci. Na dětském oddělení čekají děti, než jim pojede autobus: čtou si a prohlíží knihy, připravují se do školy. Takovou atmosféru tady můžete pravidelně zažít. Pro děti, které znají knihovnu, je samozřejmé, že zde mají pro sebe prostor, tady mohou prostě být. S knihou, s časopisem, sami, s kamarádem. Vzpomínáte si ještě, jak je blažené zapomenout se při hledání a vlastně zároveň tím i prohlížením a zkoumáním knih v regálech?

Často vidím děti, jak si odloží tašku, zují se, vyšplhají na odpočinkové pódium s polštáři, zavrtají se mezi ně a vyndají si svou knihu. Hodinu i déle tady nerušeně odpočívají a čtou. Dokonce někdy přistihnu mladé čtenáře sedící na botníku na chodbě, jak louskají poslední stránky knihy před vrácením, nebo čekají s otevřenou knihou na rodiče, či kamaráda.

Průkazka jako poukázka na zážitek: společně strávený čas
Rodiče a prarodiče tráví čas s dětmi „za duhou“. Tak říkáme části dětského oddělení s velkými polštáři na zemi, na které se vejde i dospělák, a kde jsou pohádky pro nejmenší. Děti, které ještě nečtou, si mohou prohlížet tři plné šuplíky leporel, zatímco si rodiče dávají pauzu na červené pohovce u okna. Knihovna nabízí „pro všechny případy“ prostor s přebalovacím pultem. V rámci celostátní kampaně Týden knihoven, která vychází obvykle na začátek října, je vyhlášena registrace pro nové čtenáře zdarma. Tak si mohou děti a rodiče knihovnu na rok vyzkoušet.

Kampaně a celostátní akce na podporu čtenářství
Vedle každodenního dění na oddělení a práce se školami rozvíjí knihovna aktivity pro rozvoj a podporu čtenářství celostátního měřítka. (Přehled aktivit tohoto měřítka pro školy najdete v minulém díle seriálu.) Připomeneme zde většinu z těch, s nimiž se můžete setkat i v litoměřické knihovně:

Celé Česko čte dětem
U nás jim čtou čtenáři a knihovníci. Začali jsme letos v lednu a pokračovat budeme v druhé polovině září. Vypsali jsme výzvu, pravidelný čas, připravili polštářky na lenošení a kouzelný zvoneček. Pohádkování je jednoduchý formát akce, která připomíná, jak důležitý je zážitek z četby a společné chvíle u knížky s rodiči a prarodiči. Při této příležitosti bychom chtěli poděkovat předčítačům: Pavle Boučkové, Lidě Černé, Marii Černé, Heleně Koňakové, Ottu Baarovi, Michalovi Gruntovi, Zdeňkovi Balcarovi, Honzovi Duckému a Evě Andělové.

Kampaň Čtení pomáhá
Tato kampaň je určena různým věkovým kategoriím dětí a mládeže do 18 let. Pro každou kategorii je vybrán jiný soubor knih. Děti se registrují na stránkách www.ctenipomaha.cz a po přihlášení mohou splnit svůj první test prověřující znalosti z knihy. Po správném splnění získají kredit 50 Kč, který je možné záhy připsat na jednu z charitativních sbírek. Jejich popis a míru naplnění lze v průběhu času sledovat na týchž internetových stránkách. V první fázi realizace kampaně v knihovně jsme se zaměřili především na děti a mládež do 15 let. Na oddělení inspirujeme k účasti: Knihy, které jsou zapojeny do kampaně,

jsou vystaveny v regálech označených logem kampaně s vysvětlivkami. Samolepkami s piktogramem upozorňujeme i na jednotlivé tituly. Teší nás, že i čtení může pomoci!

Druhý život dětské knihy
Den dětské knihy v jednom předvánočním balíčku. Kdy jindy, než v tomto čase, je vhodné myslet na knihu jako na dárek. Senioři Dopoledního klubu aktivního stáří Spolku LiPen vyhledávají sbírku dětských knih, aby je pak nabídli dětem a rodinám v obtížných životních situacích.

Březen, měsíce čtenářů
V průběhu Března, měsíce čtenářů a v Týdnu knihoven připravujeme zábavný program s tvorbou a knížkami. Takový program je sice běžnou náplní v každém měsíci, pro tyto příležitosti si však pro děti necháváme něco speciálního. Zaměřujeme se na připomenutí ilustrátorů a spisovatelů dětských knih. Například Jana Wericha, Miloše Macourka, Zdeňka Milera ad. Hlavní cíl je ukázat dětem knihu a zprostředkovat jim v knihovně zážitky s knížkou spojené. Je důležité, aby se jim tu líbilo a bavilo je to tu. Rádi se sem pak vrací.

Města čtou – čítárna pod širým nebem
Festival v Parku Václava Havla se sedacími vaky, houpacími sítěmi pro čtenáře. A pro milovníky kultury autorská čtení, koncerty, vernisáž. Ale také programy pro děti: čtení a zábavný program s knihovnicí Evou Štíbrovou alias Dolejšovou (autorkou knihy Tajemství jedné knihovny) a animace z fotografií „stop-motion“ s Evou Vopelkovou. V neposlední řadě také ochutnávka marmelád s názvem „Borůvková se šiškami“, která nás připraví na souboj marmelád, respektive jamů, 1. 10. na Středohorském jamování.
(celý program najdete na str. 2)

Letní aktivity
Pro seniory s vnoučaty organizuje opět Spolek LiPen ve spolupráci s knihovnou letní pestrý program. Letošní prázdninové workshopy v parku budou věnovány tvoření s papírem.

Knihovna na koupálku
Letos v červnu jsme umístili knihovnu, tedy regál s knihami a časopisy pro dospělé a pro děti, na koupaliště. Bude tam pro vás po celé léto.

Svatý Martin a Svatá Lucie
Přicházející zimu očekáváme společně s dětmi vyčkáváním bílého koně osedlaného sv. Martinem, scénkou, průvodem, bohoslužbou. Na svatou Lucii jsme vyrazili za Lucii do ulic a uspořádali pro děti dobrodružnou hru s itinerářem a úkoly. Loni jsme vyslali dvě Lucie, které náhodným kolemjdoucím dávaly světélko, nebo jim pomoučily nos.

Akce města a spolupráce s dalšími organizacemi
Na řadě projektů spolupracuje knihovna s organizacemi a spolky. Již pravidelně věnuje svou pozornost naučným a zábavným aktivitám určeným především pro děti na akcích, festivalech a kampaních: Užít Litoměřice (červen), Muzejní noc (květen), Den rodiny (květen), DUNDUN (červen), Týden mobility (září). Letos také v souvislosti s umístěním knihovny na koupališti Dětský den na koupališti (červen).

(o tradici etapových soutěží na straně 3)

ič

Úterní čtení mělo úspěch, Pohádkování s Michalem Gruntem.

psáno v 70. letech

My děti ze stanice ZOO

Jakmile kniha My děti ze stanice ZOO na konci 70. let dorazila na trh, doslova se s ní roztrhl pytel. Jelikož se jednalo o tematiku týkající se drog, dětské prostituce a špatného rodinného zázemí, o které se v té době nesmělo veřejně mluvit, měla o to silnější dopad na společnost. I přes negativní postoj tehdejších hlav západoněmeckého státu se kniha prodávala rapidní rychlostí a i po více než třiceti letech je mezi čtenáři oblíbenou a můžeme říci, že patří k tzv. kultovní záležitosti.

Dnes bývá kniha My děti ze stanice ZOO zařazena do povinné četby k maturitě, tudíž se předpokládá, že si ji většina mladých přečte a zkusí se zamyslet nad tímto problémem. I tak se ale najde mnoho dospívajících, kterým tento příběh nic neřekne, a právě tímto článkem bych to chtěla změnit. O této knize byla napsána řada recenzí i článků, ovšem většina z nich vznikla ještě v době socialistické, kdy k nám kniha dorazila, a byla tak čerstvou novinkou. Já se rozhodla o knize napsat právě z toho důvodu, aby si mohli její děj připomenout lidé, kteří knihu četli před mnoha lety, a aby se na ni nezapomínalo. Taktéž by měla být varováním budoucím generacím, které si myslí, že je tento problém minulostí a v dnešní době se s ním není možné setkat. Příběh mapuje život a dospívání obyčejné dívky Christiany, která byla nucena se v šesti letech, spolu se svými rodiči, mladší sestrou a domácími zvířaty, přestěhovat z rodné vesnice do pulzujícího Berlína. Stejně jako mnoho dalších, i Christianiny rodiče si představovali budoucnost v Berlíně, jako možnost začít nový život a najít si lukrativní, dobře placené a stále zaměstnání. Opak byl pravdou. Místo prostorného bytu s velkými místnostmi se musela rodina kvůli finanční tísní spokojit s malým bytem na pře-

lidněném sídlišti Gropiusstadt, kde již na konci 70. let bydlelo bezmála pětáctýřicet tisíc obyvatel. Jelikož ji, její sestru a matku otec psychicky i fyzicky týral, situace se vyostřila do takové podoby, že Christianina matka požádala o rozvod. Zde nastal bod zlomu, Christiana potřebovala tvrdou ruku a kázeň, jež se jí po rozvodu rodičů od matky nedostávaly. Za poslechu Davida Bowieho, Led Zeppelin a Deep Purple poprvé s přáteli ve svých dvanácti letech vyzkoušela hašiš, ze kterého o rok později přešla na heroin. Pomalu objevovala svět drog, jejich zklidňující, či povzbuzující účinky, ale také sílu a temnou stránku, kterou v sobě měly. Ve své autobiografii nám Christiana autenticky popisuje průběh „abstáku“, tedy abstinčních příznaků, které má každý narkoman po vypršení účinků omamné látky. Kniha svým otevřeným přístupem přesně vystihuje drogovou scénu sedmdesátých let v Berlíně očima čtrnáctileté dívky, kde mimo jiné popisuje svou první lásku, rodinné problémy a nedbalý zájem o děti ze strany rodičů. Bylo příšerné a zároveň fascinující sledovat mladou dívku, jak postupně propadá drogám, jen aby byla v očích svých vrstevníků „cool“. Poté, co se v ději dočítáme o příbězích narkomanů, kteří většinou po osudné dávce drogy umírají, již automaticky očekáváme, že to samé se stane i jí. Konec vyvádí čtenáře z omylu. Christiana s pomocí své matky začíná odvykat, což se jí, pravda, několikrát nepovede a musí začínat neustále od začátku. Její matka ale udělá radikální řez: rozhodne se svou dceru odvést na venkov, daleko od ruchu velkoměsta a drogového světa. Christiana je opravdu nějakou dobu čistá, ovšem nic netrvá věčně. Na konci knihy zmíní autorka pro mne dost zajímavý výrok: „Stejně to nestojí za to, vracet se nahoru.“ Já si myslím, že se mýlí, protože každý člověk má někdy dobrý, nebo špatný den, ale nikdy by se neměl vzdát. Ve zkratce, knihu bych doporučila všem lidem jakékoliv věkové kategorie, jelikož vám může otevřít oči a můžete se z ní poučit. Mnoho z nás si při čtení knihy jistě položilo otázku, „existuje v dnešní době nějaká kniha, která má takový potenciál a poselství, ale přitom se nesnaží moralizovat, jako tato?“

Anna Čmurchálková

doporučujeme

Christiane, F.:
My děti ze stanice ZOO

Vedle tohoto nejstaršího českého vydání od Mladé fronty z roku 1987, existují dnes již dvě další od nakladatelství Oldag a Premedia.

doporučujeme

Evžen Boček:
Poslední aristokratka

Další díly románu najdete pod názvem: Aristokratka ve varu a Aristokratka na koni. Vydalo nakladatelství Druhé město, v Brně roku 2012, 2013 a 2016.

odehrává se v 80. letech

Poslední Aristokratka

alias první dojmy američanky na hradu Kostka

Co se stane, když se americká rodinka Kostkových zničehonic musí přestěhovat z víru velkoměsta na hrad jménem Kostka? Věřte nebo ne, tohle je ten nejmenší problém. Služebnictvo na hradě totiž zahrnuje zpátečnického kastelána, hypochondrického zahradníka a kuchařku, která si ráda cvakne a občas to přežene. To vše a mnohem víc zmiňuje Marie Kostková, poslední potomek rodu, ve svém deníku.

Příběh začíná na konci osmdesátých let, kdy se díky pádu socialismu rodina Kostkových vrací na své rodné sídlo, které jim bylo v minulosti zabráno komunisty, hrad Kostku. Už samotná cesta však vyústí v tragédii. Nicméně velice vtipnou tragédií. Po příjezdu na místo určení rodinu čeká nemilé překvapení. Nejenže hrad nevypadá jako na fotografiích, ale spíše připomíná zříceninu. Ještě „milejší“ je však shledání s jejich služebnictvem, které rodina získala společně s hradem. Postupem času můžeme sledovat, jak se Kostkovi setkávají s finančními a psychickými krizemi. Hrad totiž neprosperuje zrovna tak, jak všichni čekali. Celou

situaci nezlehčuje ani fakt, že se na Kostku dostane Deniska, dcera právníka pracujícího pro rodinu Kostkových, která se momentálně léčí ze závislosti na drogách. Celé její tělo je „obšacováno“ piercingy a převážnou většinu její slovní zásoby zaplavila slova jako „psycho“ a „hustý“. Všechna fakta již napovídají tomu, že se zde nebude jednat jen o další nudný rodinný příběh. A taky že ne. Tahle série humorných příběhů z šlechtické rodiny je zvláštní svou lehkostí a překvapivou akcí. Díky formátu deníku Marie Kostkové se čtenář lehce orientuje. Skvěle se v jejím humoru zrcadlí ironie a sarkasmus, který dění na hradě doplňuje. Jako takovou perličkou je zde letmý pohled do politického dění knížete Schwarzenberga či hudební éry Helenky Vondráčkové. Autor tu poukazuje na dění v tehdejším Československu, na ekonomiku státu nebo na hudební hvězdy té doby. Díky jeho vlastním zkušenostem kastelána je děj realističtější a jasnější. Děj svižně ubíhá a humor zde nepůsobí trapně, což u moderních komedií bývá problém. Jedinou nevýhodou je jen to, že postavy, přes jejich groteskní chování a geniální zlovyky, se člověku občas můžou zdát mírně nerealistické, či dokonce přehnané. Situace jsou místy trochu vyhozené. Ale vše záleží spíše na úhlu pohledu samotného čtenáře. Postupně jsem si díky dobrému spisovatelskému umu dokázala oblíbit nejen hlavní hrdinku, ale jistým způsobem všechny obyvatele Kostky i s prdícím koněm a duem psů, kteří rozkoušou, na co přijdou. Tuto knihu proto vřele doporučuji všem milovníkům smíchu, kteří si chtějí oddechnout od stresu dnešní doby a přitom se řádně rozchechtat, až břicho bude bolet a slzy téct.

Šárka Dragounová

Bílá, rozevlátá

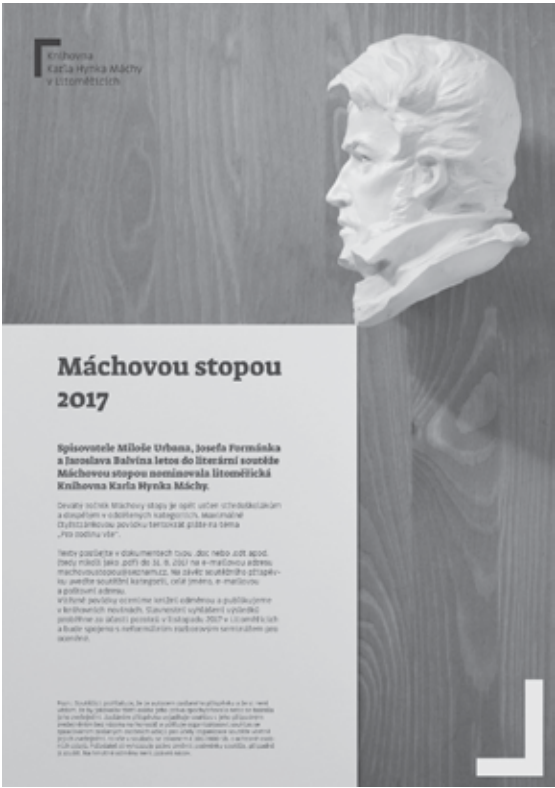
Po horkém dni, vracím se domů, obtěžkána učebnicemi a novými knihami v brašně, se zpocenými punčochami a představou o dobré večeři. Ranní zbrklá jízda po silnicích Středohor, zápis v průkazce nastávajícího řidiče a pokárání sebe sama, že na křižovatky je třeba se připravit! Maturity děsí, šeptajíc sonety o zkouškách do roka a do dne, přesto stále ještě mírumilovně poskytujíc volné hodiny a přeházený rozvrh. Tudiž dnes jen pouhé tři hodiny, jeden test z literatury a jedna nová propiska, nalezena na dně batohu. Odpoledne už připínám jmenovku dobrovolníka s logem Hospice sv. Štěpána a natěšeně klepu na dveře pana Antonína. Leží tiše, snad jen odpočívá, kouká z okna a ještě o mně neví. Pokládám mu ruku na rameno a spolu s jeho otáčející se hlavou se zároveň roztáhnou stařícké rty do fantastického bezzubého úsměvu! Pozve mne na židli ke své posteli a rozhovor bodře začíná ve jménu vtipků a krátkého předcítání Kundery a Vančurova Rozmarného léta. Nakonec ještě dojdou pro hořkou čokoládu a spravedlivě si rozdělíme nalámané čtverečky tabulky.

Kráčejíc po ulici, ještě plná radosti z rozhovoru a energie z čokolády, vrhám se do obchůdku, dělajíc si radost bílou letní sukní! Představuji si, jak se točí na svých bocích a jak vlaje v letním vánku. Ta musí být má! O pár kroků dál, skví se dveře antikvariátní, těžké, dřevěné. Nahlédnu dovnitř a za necelou půl hodinu s vesele provinilým úsměvem odnáším Hrabala a Basse na lavičku do parku. Kreslím si měkoučkou tužkou do skicáku, střechy a okna, tváře a ruce, listy a květy. K obrázkům píší slova a hned pak věty a celé kousky příběhů. A po takovém dni, kdo by se mhouřil? I k potvoře vlezlé, fyzice, dnes sedám s úsměvem, neboť jsem se rozhodla porozumět energii jaderné... Haha, ani náhodou, jen mne včera přistihla profesorka cosi psát do sešitu fyziky, snad báseň? No jistě! Holka jedna nevycválaná, další hodinu si ji vyzkoušíme. Já ji dám, psát si nějaké hloupé rýmy přes výpočty hustoty jádra atomu!

Ano, tento způsob učení, zdá se mi poněkud nešťastným!

Barbora Adamcová
on-line blog: JOUR
<http://adamcovab.blogspot.cz>

Máchovou stopou

Celostátní literární soutěž s autory v roli porotců: Josef Formánek, Miloš Urban a Jaroslav Balvín.

Devátý ročník Máchovy stopy je opět určen středoškolákům a dospělým, jejichž příspěvky budou hodnoceny v samostatných kategoriích. Maximálně čtyřstránkovou povídku tentokrát píše na téma Pro rodinu vše. Texty posílejte do 31. 8. 2017 ve formátech typu .doc nebo .odt, tedy nikoli jako .pdf, na e-mailovou adresu: machovoustopou@seznam.cz. Na závěr soutěžního příspěvku uveďte soutěžní kategorii, celé jméno, e-mailovou a poštovní adresu. Více informací na stránkách knihovny v sekci projekty.

ukázka z knihy

Josef Formánek:
Dvě slova jako klíč

Vydalo nakladatelství Gekko
Publishing House, s.r.o.,
v Praze roku 2016.

úryvek z knihy Dvě slova jako klíč (J. Formánek):

Velryba

Zaslechl tlumené hlasy seshora. Za Jolantou přijela jejich dcera, slyšel je, jak si v kuchyni vyprávějí, zatímco on sám trčel v suterénu, v té věčné prázdnotě. Někdy poslouchal trylky ptáků a všechno se mu barvilo do nazelenalé barvy svítání. A jindy zas mu hlava jen tak plula a vířily mu v ní nečitelné geometrické vzory. Najednou uslyšel opakující se dlouhý zvuk. Někdo startuje sekačku? Přesně! Měl radost vždycky, když se mu podařilo nějaký zvuk rozluštit. Že třeba to opakující se veselé zvonění by mohlo pocházet... z hračky vnuka od dcery. Nikdy ho neviděl, jen občas zaslechl jeho pronikavý hlásek. Ani tu hračku neznal. Pouze si představoval autíčko, kterému se vysune žebřík a ono vesele zacinká. Muselo to být hasičské auto – a už viděl celý obraz. Malého chlapce hrajícího si před domem s hasičským autem. Najednou se mysl zastavila. V tom obraze uviděl na obzoru moře! Ucitil, jak se přerývavě nadýchl. Jeho tělo už začíná reagovat na emoce! Měl obrovskou radost. Když se jeho mysl opojená endorfiny znovu rozeběhla, zamilovala rovnou k okraji zahrady a pak spočinula v nekonečnu, kde se dotýkaly dvě modré: nebe a moře. Srdce se mu zachvělo radostí. Jako kdyby ucítil závan té slané vodní spousty. Co se asi stalo s jeho lodí v přístavu? Jak zná svou pověřivou ženu, neprodala ji a ta krásná loď, již dal jméno Jolanta a kterou si přál celý život – ještě jako suchozemec z Českého Těšína – už bude zespodu celá zarostlá řasami, chaluhami a svijonožci, jako břicho velryby. Jednou, když s Jolantou plul do Norského moře, je bouře zahнала daleko od pobřeží. Byli oba tehdy unavení a on poslal svou ženu vyspat se do podpalubí. Poté co se moře uklidnilo, u přídě plachetnice se nečekaně vynořila velká tupá hlava, pomalu se naklonila a on uviděl obrovské oko. Ačkoliv nebyl věřící, připadalo mu stejně magické jako barokní malba božího oka u nich v kostelíku. Oko se na něj tehdy pátravě podívalo, viděl pohyb obrovské duhovky, jak si ho i s loďkou pomalu prohlíží a pak se

zanořuje. Velryba se obrátila, zahlédl ještě její světlejší břicho plné obrovských svijonožců a řas, plácla gigantickým ocasem a zmizela v hlubinách. Teď, v kómatu, jako by vrátil čas a nahlédl sám na sebe z výšky, jak oněměle, nehnutě stojí na lehce houpající lodi uprostřed té modré spousty, a vnořil se i do své tehdejší mysli, nevěřicně zvažující, zda to, co zahlédl, byla skutečnost, nebo sen. Nikdy předtím, ani potom už tak majestátní bytost nepotkal. Pokusil se pustit svou mysl dál, až někam k obzoru, aby se vzdálil co nejvíc sám sobě. Nejenže ve vzpomínkách náhle podivuhodně ostře uviděl moře, ale znenadání ho i slabě uslyšel, protože to na tu dálku a ještě přes sklo okna nebylo možné. Slyšel údery vln, nekonečnou píseň Baltského moře. Najednou mu po všech těch tichých rocích každodenního utrpení v zakletém těle bylo krásně. Na nic nemyslel a jen se nechal kolébat na vlnách, které procházely mozkem, ale dotýkaly se bytostně i jeho srdce. Cítil, že má vlhké oči... Nezdá se mu to?! To bylo poprvé za ty roky, co jeho oči promluvily směrem ven. A nikdo u toho není, posteskl si v myšlenkách. Prázdnost je bez lidí, prázdnost ve mně, prázdnost kolem... Možná je život bez nich jen sen, napadlo ho. Nic, vlastně nic skutečného nemáme. Pouze své blízké. A vzpomínky! Takové, jaké si je vytvoříme v nekonečně dlouhém okamžiku, jemuž říkáme život, přerušovaném pouze spánkem – nácvikem smrti, než opravdu přijde ta, na niž jsme trénovali. Pochopil, že jen to, kam se kdy díval, nač se díval, a to, co u toho slyšel, byl jediným skutečným filmem jeho života. Ne to, co si myslel, co si představoval, co říkali jiní. Jenom to, co skutečně žil. (...) (str. 14–16)

Josef Formánek

Oldřich Doskočil: Běsy v časech Mikuláše Medka a Jana Koblasy

(později i s jejich manželkami
Emíly Medkovou a Soniou
Jakuschewa)

Samozřejmě: Běh událostí šedesátých let 20. století byl komplikovanější a mnohem více vrstvený, než se píše v klišé o nádherných časech, kdy se otvíraly dveře do světa. Přes všechny nesnáze zavanul do české kotliny svěží vítr a společnost se mohla trochu nadechnout čerstvého vzduchu. Pro generaci, jež se teprve připravovala být generací nastupující, se stal opojným ozónem. Byla to doba, kdy studenti litoměřických středních škol zpívali šlitrovky ze Semaforu, chodili do litoměřického divadla Karla Hynka Máchy na tehdy znovuobjeveného Karla Čapka, divadlo sami hráli, a navštěvovali vernisáže v litoměřické galerii.

Netušili, že litoměřická galerie je něco vybočujícího a daleko přesahujícího provinční dramaturgický plán. Za tím vším stál její zakladatel a tehdejší ředitel Otakar Votoček (1921–1986).

Prostřednictvím výstav seznamoval s výtvarníky Litoměřicka, jako byl Přemysl Straka, Miroslav Prošek, Karel Klein, Jan Kalous, František Hora, Eva Bartoňová – Brodská a další. Ale patřili jsme také na Francouzskou kresbu a grafiku 20. století, grafiku Pabla Picassa, Kolomana Sokola, malbu Josefa Čapka, Antonina Pelce či Otakara Nejedlého. Ti nás unášeli na křídlech cherubů za Poznáním. Nikdo netušil, že žijeme v bublině. Obklopující realita plná Běsů trpělivě čekala na svoji dobu.

Mezi tehdejší výstavy se vklínila jedna, která se stala pro nás „bublináře“ šokem. Bez skrupulí nás svrhla z domnělých výšin „Poznání“ do neznáma. Zavládlo nadšení ze strukturálního projevu sochaře Jana Koblasy, z toho rozrývání hmoty, ať kovové či dřevěné, a pronikání do jejich vnitřních struktur. Diskutovalo se o symbolech vypovídajících o osudu člověka, jeho budoucnosti v souvislostech sváru těla a duše. Jak také jinak! Nepostřehnuto však zůstalo ono hlavní: že v působení na diváka je skryto varování před Běsy. Přitom se vše nacházelo na dlaní už v názvech: Moby Dick (dřevo) s naznačeným vročením 1963; ještě výstižnější jsou názvy dvou leptů s akvatintou. Na výstavě ještě být nemohly, protože jsou již přímým odrazem zápasu s Běsy, které Jana Koblasu donutily k dvacetileté emigraci: Apokalypsis VI – Apokalyptičtí jezdcí, 1967–68, Apokalypsis VI – Drak, obluda mořská, falešný prorok (Armagedon) 1967–68. Obě díla jsou od roku 1970 ve sbírce litoměřické galerie.

Díla druhého vystavujícího umělce, malíře Mikuláše Medka, obklopovala sochy Jana Koblasy. Byla dvourozměrná a visela na stěnách. Společná litoměřická výstava obou umělců se stala kulturní senzací doby daleko přesahující rámec provinční galerie. O malíři, u něhož se prolínala symbolická myšlenka se světem abstrakce, v knize Nové umění v Čechách s vročením 1994 Jindřich Chaloupecký píše: „Nádherná hmota obrazu je pro

něho průměrem jeho těla; ostří čepelí, bodců a trnů, které se v ní zjevují, jsou symboly světa věcí a lidí, který ho neustále mučí a zraňuje. Medkovy obrazy jsou otisky jeho myšlení i biologického existování; dalo by se o nich mluvit jako o lidských veraikonech“.

Z výstavy připomeňme olej na plátně Polykač červených signálů, jež galerie do své sbírky získala v roce 1966. Červená znamená STOP!, zákaz. V té době jich bylo hodně... Zařadit Medka do nějakého -ismu? To je pošetilé ještě dnes, natož tenkrát.

Visel tu také rozměrný olej na plátně s vročením 1964 a názvem Ben Bella (Portrét jména), na který jsem nikdy nezapomněl. Když jsem si vzpomněl na Medka, zároveň se mi vybavilo i toto plátno. Ale nikdy v souvislosti s jeho manželkou Emily Medkovou. To až po mnoha letech, v roce 2016, na výstavě Přesahy fotografie. Jejich introvertní díla visela vedle sebe.

S druhým vystavujícím, sochařem Janem Koblasou, a jeho extrovertním uměním, jsme se po dvacetileté emigraci setkali v Litoměřicích rovněž v roce 2016. A poprvé s jeho manželkou, skvělou ruskou malířkou narozenou v Moskvě, Soniou Jakuschewa. Jejich společná výstava proběhla v bývalém jezuitském kostele Zvěstování Panny Marie. Trojrozměrná díla sochaře Jana Koblasy stála uprostřed výstavní plochy obklopena dvourozměrnými dily. To mě připomnělo pocity z šedesátých let z výstavy Koblasa–Medek. Jenže místo Medka tu visela zcela jiná vynikající díla, obrazy Koblasovy manželky Soni Jakuschewy. Sám Koblasa byl umělecky už také někde jinde. Měl jsem z toho pocit osamění, Běs se mi zahryzl do duše. Uvědomil jsem si tu příšernou relativitu Poznání, Tužeb, Očekávání, snahy Čas nejen zastavit, ale vrátit zpět. Také jsem začal chápat, proč se člověk ve stáří stává konzervativním. Životní zkušenost ho naučila děje přijímat takové, jaké jsou, ví, že to sebekrásnější vybledne a dál už nic. Chybí mu ten pocit z mládí, že ten prožitek mu zůstane věčně, chybí mu ta strašná naivita mládí, že všechno bude stále takové jako „Teď“. Šel jsem do bývalého jezuitského kostela na Koblasu šedesátých let. Představoval jsem si tam i Medka, i když jsem věděl, že tam není. Moje podvědomí se chtělo vrátit do časů mládí, které už nikdy nebude. Ale i tady jsem už začal mít zkušenost. Ten pocit osamělosti při vernisáži v této působivé výstavní síni bývalého jezuitského kostela Zvěstování Panny Marie jsem už jednou zakusil. S Věrou Boudníkovou. Ale o tom až někdy jindy.

Zachránil mě Mikuláš Medek. Vůbec mě nenapadlo, že se v onom podivuhodném roce 2016 setkám také s ním. Na výstavě Přesahy fotografie měl svůj rozměrný obraz ze sbírky galerie Ben Bella (Portrét jména) s vročením 1964, který jsem si nejen pamatoval z oné výstavy s Koblasou v šedesátých letech, ale vedle něho na stěně visela bromostříbrná fotografie Emily Medkové Hlavababka na výstavu zapůjčená ze soukromé sbírky.

Zdeněk Kirschner v katalogu k 5. ročníku festivalu grafiky, kresby a fotografie Máchovy Litoměřice: „Podobnost v díle obou není soupeřením, nahánění prvotnosti nebo nedostatkem vlastní invence a čerpáním jí z druhé ruky... Shoda iniciativy k uměleckému vyjádření a výrazu, běžná a logická vždy z báze generace a doby, byla v těch letech o to silnější, že byla zakládána nejen v takovém společném „ano“, ale také silně ve společném „ne“ ke sprostákům denně ochotným dávat okovy každé svobodě. Ta díla z této doby – ať z té či oné strany dvojice E.–M. – kde název a tvar napovídají shodu, jsou přece jen individuálním projevem, který už předtím někdy vyslovil ten druhý a který ona či on vlastním, osobitým nálezem potvrzuje. V těch jakoby shodných fotografiích a obrazech – ve vnějším projevu předmětu

Katalog Přesahy fotografie s pohledem do stejnojmenné výstavy v litoměřické galerii, jejímž autorem a kurátorem byl Jan Brodský. V popředí obraz Mikuláše Medka.

kamery nebo štětce, nebo dokonce i názvu – vidíme dvě zcela samostatné cesty k problému, jenž tu byl tehdy pro ně a jenž pro nás, diváky, trvá stále.“

Právě takto se myšlenkově rozprostřely díla E.–M. na výstavě Přesahy fotografie v roce 2016, právě takhle na ně upozornil autor výstavy Jan Brodský, když o nich hovořil, právě takto jsem si představoval onen Přesah nejen fotografie, ale také Přesah mých šedesátých let do dnešních dnů. Žádný Běs na mě neutočil, jen cherub Poznání.

Ale jeden malinký Běsíček tady přece jenom skotačil. Odkryl mi, proč mě ti mladí mají za starého páprdu. Měl jsem z toho velkou bžundu.

Oldřich Doskočil

*29. 8. 1946 v Litoměřicích
11 letka, gymnázium (v r. 1964 maturita)
1966–1968 vojenská služba
1975–1980 studium na fakultě novinářství
a žurnalistiky Univerzity Karlovy v Praze
1985–1991 Svobodné slovo
1991–2010 Muzeum Litoměřice
1997–2010 Kronikář Města Litoměřice

Katalogy Přesahy fotografie (Jan Brodský) a katalog k výstavě „Jan Koblasa a Sonia Jakuschewa – Skrytá poselství“.

Rozhovor s Oldřichem Doskočilem

Novinařina, jazz a Běsy

Co ovlivnilo váš zájem o historii a umění. Byl jste již jako student takto zaměřený?

Strýc Karel byl bratr mé babičky. Na strojníka litoměřického pivovaru slušně kreslil. Chtěl jsem po něm indiány. S jedním perem na hlavě byl svobodník, s dvěma desátníky, se třemi četař a s čelenkou plnou per generál. To jsem ještě nechodil do školy. Nevím, zda to bylo v první, či ve druhé třídě, kdy jsem indiány zavrhl a chtěl kostelní věž městského kostela Všech svatých. O nějaké gotice jsem ještě neslyšel. Strojda ji namaloval a upozornil, že jsou i jinak tvarované věže kostelů. Pak namaloval tu na Dómském pahorku. Tak to pokračovalo.

Na střední, dnešní gymnázium Josefa Jungmanna, mě o přestávkách na chodbách fascinovaly reprodukce obrazů krajin z 19. století. Nejsilnější na mě zapůsobil Hon na lišku Josefa Navrátila a Podobizna kováře J. O. Jecha s vročením 1860 Karla Purkyně. Byly to první obrazy, které jsem chtěl vidět v originále, a také jsem je vyhledal.

Zároveň se ve mě začala usazovat současnost. Nevynechal jsem žádnou vernisáž v litoměřické galerii, hovořil s vystavujícími. Až přišel šok v podobě výstavy Mikuláše Medka a Jana Koblasy. Bylo mi šestnáct nebo sedmnáct, už nevím. Ale vím, že bez této výstavy bych se nevyhrabal z té děsivé dobové komerce. Mohla mi tenkrát z toho prasknout hlava, z toho prolínání symbolické myšlenky s abstrakcí. S oběma jsem se setkal ještě jednou. Bylo to loni, v roce 2016. S jedním v galerii, s druhým v bývalém jezuitském kostele Zvěstování Panny Marie. Ta srážka času, mládí a stáří, nadšení a zklamání, touhy a skutečnosti mě zasáhla tak silně, že jsem napsal text, o kterém nevím, zda je to povídka či esej. To ale není důležité. Nazval jsem to Běsy v časech Mikuláše Medka a Jana Koblasy s podtitulem v závorce „a později s jejich manželkami Emili Medkovou a Soniou Jakuschewa“. Ale to už je současnost. Viz str. 7, povídka z cyklu Běsy. Jedna z povídek byla také uveřejněna v katalogu nedávné výstavy v litoměřické galerii „Přesahy fotografie“.)

Před ní to byla ještě Praha, redakce Svobodného slova na Václaváku, večírky v ateliérech, festival Jazz Jamboree '80 ve Varšavě. Potom opět Litoměřice v muzeu a nakonec penze. Ale to už patří do jiných otázek...

A poté se dostáváte do Prahy již jako mladý student, či pracovní? V jakém roce jste začal žít v Praze?

Z vojny jsem přišel na podzim roku 1968. Byl to čas, kdy nás bratrské armády „osvobodily“ od sevření kontrarevoluce. Měl jsem vyjednané místo redaktora v Brně, to samozřejmě padlo. Chvilí jsem dělal revizora v národním podniku KNIHA Liberec. Jenže jsem byl typ, co vadil už jenom svou existencí. Nakonec jsem dostal nabídku v Praze, to bylo tuším v roce 1971. Živil jsem se v jednom čtrnáctidenníku a dálkově studoval novinařinu, chodil po výstavách a na jazzové koncerty. Za ta léta jsem poznal mnoho lidí, někteří mě zklamali, jiní naopak překvapili svou lidskostí a ochotou pomoci. Po studiích jsem skončil ve Svobodném slově. V den,

kdy to v roce 1989 vše začalo, jsem měl zrovna službu. Ale to už by bylo o něčem jiném.

Víme, že jste organizoval různé kulturní akce, které v té době měly i průkopnický význam.

Připomněl bych své jazzové parníky s výtvarnými salony, plesy na kterých hrál Pražský originální synkopický orchestr s Ondřejem Havelkou, Classik Jazz Collegium s Evou Svobodovou, Steamboat Stompers či Hot Tety ve složení Jana Koubková, Jitka Jesenská a Marcela Famfulová.

S Marcelou Famfulovou jsme byli pozváni jako hosté na Jazz Jamboree '80 ve Varšavě. Bylo to několik nezapomenutelných dní s polskými umělci všeho druhu. Ředitel varšavského jazzového klubu Akvárium byl jazzman a jeho sestra vynikající houslistka, jež později přežila v hlavním městě Mexika jako zázrakem zemětřesení. Tenkrát v tom Akváriu jsme řešili, jak je možné, aby dva sourozenci byli tak rozdílní. Myšleno hudebně.

Když Hot Tety vydaly singl, seznámila mě Jana Koubková s malířem, jenž se podepisoval pseudonymem Androvka. Nakreslil mi pro jeden ples jejich karikatury. Mám je na stěně bytu dodnes. Z těch jsme později vyrobili koláž a pro přátele je do toho singlu nastrkali. Bylo toho moc, co jsme dělali.

Co pokládáte z let v Praze za největší přínos pro práci v Litoměřicích? A co vás vlastně přivedlo zpět do Litoměřic?

Přišel Listopad '89, Svobodné slovo jako ostatně mnoho jiných deníků, bylo prodáno cizincům, kteří nás, jako ty ostatní, zastavili. Tenhle vývoj jsem předpokládal.

V litoměřickém muzeu se uvolnilo místo, tak jsem se vrátil domů, do Litoměřic. Ještě chvílku jsem do „svého“ Svobodného slova psal, především výtvarné recenze z výstav v litoměřické galerii, ale pak přišel den, kdy vyšlo poslední číslo. Největší přínos? Někteří lidé.

Čemu jste se v muzeu začal věnovat?

První, koho jsem v muzeu začal zpracovávat, byl malíř, absolvent vídeňské Akademie a první školený restaurátor, který v Litoměřicích žil, pracoval a zemřel Eberhard Eysert (1860–1920). Půlka obrazů byla v muzeu, druhá, ta lepší, v galerii. Ta muzejní byla ve strašném stavu, zásah restaurátora byl nutný. Ministerstvo kultury mi dalo peníze tak na jeden obraz. Jenže jich bylo potřeba zrestaurovat asi dvacet, zejména těch menších obrazů. Po těch víc jak dvaceti letech nechápu, jaké úžasné lidi jsem z té Prahy do Litoměřic dostal. Co pro tohle město byli ochotni nezištně udělat. Například Akademická malířka a restaurátorka Jana Kremanová, mimochodem maminka herečky Vandy Hybnerové, mi tenkrát za ty peníze zrestaurovala těch obrazů dvacet. Výstava tak byla a následně putovala do Chomutova a Míšně. A mohl jsem napsat první svazek edice Malíři Litoměřicka, který byl celý věnovaný Eysertovi. V devadesátých letech bylo v některých lidech ještě nadšení, dnes si něco takového neumím představit.

Nějak jsem se rozpovídal a zapomněl na současnost. Můj život se dá rozdělit na dvě poloviny. Novinařskou, to byla Praha, a badatelskou, což jsou Litoměřice. Mou hlavní badatelskou linií bylo regionální malířství Litoměřicka a některé osobnosti jako knihtiskař a kamenotiskař Karel Vilém Medau (1791–1866), zakladatel Opatrovnického a zaměstnavatelského ústavu pro dospělé

slepce v Čechách Alois Klar (1763–1833), spolupracoval jsem s Národní galerií, Národním muzeem, Spolkem Adalberta Stiftera v Mnichově. Publikoval ve sbornících, jezdil na semináře, také jsem přednášel v Mnichově o litoměřickém malířství, ale zabýval jsem se tak jako v Praze i současností. Například organizováním bienále festivalu grafiky, kresby a fotografie Máchovy Litoměřice, redigoval edici katalogů Radobýl. Zázemí pro oba tyto směry, badatelský a publicistický, mi poskytovalo muzeum.

Čas běžel a byl ze mě důchodce. Soukromý archiv pro vědu jsem časem vyčerpal, ale měl jsem tady spoustu vlastních studií, i co mi vyšly v zahraničí, které jsem začal „překládat“ do populárního jazyka. Tak vznikla ona volná řada reprezentativních knih vlastivědného charakteru o Litoměřicích a Litoměřicku. Poslední svazek se jmenuje Z Litoměřic třetí branou proti proudu Labe až na Říp. Jeho příloha, věnovaná genezi českých pověstí na Litoměřicku, byla zakončena povídáním o knize Dneska jsem viděl psa s podtitulem Nové pověsti ze starých časů, již vydal

Na závěr nám prozradte, na co se ještě můžeme těšit.

Jednak s kolegou Pavlem Rývou připravujeme do oné vlastivědné řady první díl o litoměřických kryptách a hřbitovech. Ale v podstatě je to taková encyklopedie litoměřických osobností, kde věnujeme pozornost i jejich druhému životu, ale také tomu, jak se naše generace o jejich památku stará. V Litoměřicích to bohužel na zlatou medaili nevypadá. Také jsme chtěli, aby dílo, na kterém jsme pracovali 15 let, bylo cenově dostupné i pro důchodce. Městská kulturní komise nám ovšem zamítla naší žádost o grant. Ještě připravuji do tisku drobnou knížku Z Lesa kanců přes Sudety k dnešku s původními ilustracemi grafika Františka Hejdy. Vznikla z mého scénáře desetidílnného osvětového cyklu objednaného rádiem Proglas. Knižka bude obsahovat texty, archivní snímky, fotky Pavla Rývy a ilustrace, na které se těším.

ič
OD

Foto: Pavel Rýva. Při jedné z procházek litoměřickým hřbitovem. Cykly procházek jsou již oblíbeným formátem. S Oldřichem Doskočilem je pořádá Spolek LiPen a Knihovna K. H. Máchy. Na podzim se můžeme těšit na další zajímavou publikaci Oldřicha Doskočila s fotografiemi Pavla Rývy.

„V pubertě mě vzrušovaly počátky čehokoli. Hltal jsem populární knihy o starověkých civilizacích, o počátcích vesmíru, ale žádný pevný bod nějakého prvopočátku jsem nenašel. Když jsem byl starší a věděl jsem více, pochopil jsem, že onu velkou ‚Pravdu‘ jak to bylo nebo je doopravdy, ‚znají‘ jenom zaslepení ideologové. Jenže to byl pravý opak mého přístupu ke skutečnosti. Tak jako Sokrates i já pochopil, že jediné co vím, je fakt, že nic nevím. Začal jsem si stavět menší cíle. Třeba jak zachránit tu původní mozaiku na hřbitovní cestě nebo porozumět tváři neznámé dívky na starém obraze a zachránit její druhý život tím, že seženu peníze na jeho zrestaurování.“

klub společenství lidí LiPen působící při Knihovně Karla Hynka Máchy v Litoměřicích. Při uvedení této knihy do života se mi dostalo té cti, že jsem knihu pokřtil. Ale také jsem byl „průkopníkem“ cyklu besed s členy Spolku LiPen s názvem „Naši sousedé“, kde jsem narcisticky besedoval o sobě. Debut projektu jsem přežil a cyklus má trvání dodnes.

Se Spolkem LiPen děláte také procházky po Litoměřicích.

Ty dělám rád, je o ně velký zájem i mimo klub. Začal jsem před lety podle knihy z oné volné vlastivědné řady Kdo se to na nás dívá. S podtitulem Co prozrazují a tají sochy města Litoměřice. Potom jsme prošli Mostnou horu, Střelecký ostrov a snad čtyřikrát hřbitov, o který byl největší zájem. Proto plánujeme na druhou polovinu září další procházku, tentokrát po té nejmladší části.

Na jednom z pražských plesů v 80. letech. V čele stolu zleva Jitka Jesenská, uprostřed Jana Koubková, vpravo Marcela Famfulová, vedle ní Oldřich Doskočil.

Obal singlu Hot Tet s Pavlačovou písní (Saint Peanuts) D. Gillespieho a K. Klarka a písní Ten vlak je zrychlený (Steam Heat) J. Rosse s českými názvy a texty Petra Macha vydaný Supraphonem. Pro několik šťastlivců bylo vyrobeno z karikaturních portrétů Androvky tablo Hot Tety a vsunuto do obalu singlu.

Dívalelní piknik v zahradě

Každý rok v červnu probíhá Divadelní piknik jako závěrečné předvedení roční práce žáků literárně dramatického oboru (LDO) Základní umělecké školy Litoměřice (ZUŠ). Ať už to jsou inscenace na půli cesty, autorská čtení, pohádky, improvizace nebo premiéry, rozhodně stojí za to se na pikniku v zahradě u školy a v divadélku Minimax zastavit a pustit se do degustace.

„Původní ideou bylo, že se sejdou žáci, jejich rodiče a kamarádi a společně jim zahrajeme několik představení. Popovídáme si, posedíme na trávě a uděláme si piknik. V posledních dvou letech nám akce narůstá a program je spočítaný na minuty. Letos jsme piknik rozvrhli do dvou dnů, abychom získali více prostoru i pro odpočinek. Především pro žáky to má být den za odměnu.“

Lenka Pařízková

Rozhovor s Lenkou Pařízkovou, vyučující literárně dramatického oboru

Z repertoáru letošního pikniku mne zaujala hra „Kafičko za oponou“, inscenace na motivy textů herečky Marie Doležalové. Jak hra vznikla?

Její blog „Kafe a cigárko“ inspiroval žákyně k dramatickému ztvárnění. Pohltilo nás to natolik, že jsme se scházely v kavárnách, četly a přemýšlely. Na čtyřicetiminutovém představení je vidět, že do toho daly hodně energie. Devadesát procent divadelních nápadů, jako jsou herecké akce, pointování situací ad., pochází od nich. Pedagog je pak více poradce, který dává zpětnou vazbu a náměty na přepracování. Hra obsahuje asi 5 choreografií, což z ní dělá už takové kabaretní vystoupení.

Jak ses dostala k divadlu ty?

Rodiče mě přihlásili na dramaťák v sedmi letech a já tam od té doby až do dospělosti chodila. Před maturitou jsem už působila v divadelním souboru Li-Di, který vznikl původně při ZUŠ, časem se ale osamostatnil.

Kdy sis poprvé uvědomila, že bys chtěla učit?

Pamatuji si, že jsme se bavili s Alešem Pařízkem, mým kamarádem, dnes už také kolegou, že chce učit divadlo, a mně v tu chvíli poprvé došlo, že právě toto bych mohla dělat také.

Jak ses připravovala na přijímačky na JAMU a jak tě studium ovlivnilo?

Zamýšlela jsem se nad tím, co se dělá a učí v dramaťáku tady a co by se ještě dělat mohlo. Pátrala jsem na internetu a také jsem si už mohla něco vyzkoušet v hodinách. Scházeli jsme se s kamarády, které zajímalo divadlo a Aleš nás učil teorii – dějiny divadla – víc do hloubky, abychom byli v obraze.

Při přijímačkách po nás chtěli například formou diskuze zjistit, jestli máme povědomí o současném kulturním dění. A to jsem měla, jelikož jsem se zajímala o filmy, divadlo, sledovala současné režiséry atd. Myslím, že mi to hodně pomohlo.

Měla jsem velké štěstí na ročník, na skvělé lidi, kteří drželi pohromadě. To se ukázalo hlavně ve chvílích, kdy už bylo studium opravdu náročné. Všichni jsme byli podobně naladěni a rozuměli si. Mám pocit, že až na vysoké škole jsem se mohla projevit taková, jaká jsem.

Co ti na práci na ZUŠ přijde nejtěžší?

Přemýšlet nad vším pedagogicky a režijně zároveň, je občas opravdu velký úkol. Znamená to uvažovat nejen nad tím, jak inscenaci vystavět, ale také nad scénou, hudbou a kostýmy. A hlavně, jak to pak celé dát dohromady ve smysluplný celek. V profesionálním divadle dělá každou dílčí věc jiný člověk, ale učit dramaťák znamená zvládnout to všechno sám. Od myšlenkových základů, přes herecké vedení, až k praktické výrobě scénografie nebo šití kostýmů. Zároveň, a to hlavně, nejde o mou seberealizaci, ale o to podnitit a vést k této tvorbě žáky. Nejtěžší je pro mě ovšem vyrovnat se s tím, když se něco nedaří v mezilidské a komunikační rovině.

Jaké máte se skupinami úspěchy?

Primárně mi v učení nejde o to, aby žáci získali cenu a aby vyhráli. Samozřejmě je ale spektrum aktivit, postupových přehlídek a soutěží, kterých se mohou ZUŠky zúčastnit. A sama ze své zkušenosti vím, že tyto aktivity jsou zajímavé především proto, že se na nich potkávají žáci různých škol se stejným zájmem. Poznávají jiné lektory, kteří jim poradí a uslyší od nich zpětnou vazbu. Je to dobrá zkušenost pro žáka, učitele i rodiče, kteří s nimi jedou. Je to jiné, příjemné, hrát a přednášet pro obecenstvo složené z divadelníků a profesionálů. Letos jsme postoupili s jednou inscenací na Jiráskův Hronov, nejstarší přehlídku amatérského divadla v Evropě vůbec. To je pro nás vrchol přehlídek. Zde se setkávají všechny druhy divadla od dětského, studentského, experimentálního, pohybového, divadla poezie, až po činohru a to vše na amatérské rovině. Aby se sem naši žáci dostali, museli postoupit z krajské přehlídky na celostátní, kde je tým odborníků nominuje dál. V rámci Jiráskova Hronova jsou také na programu inspirativní představení ze zahraničí. Letos v půlce července se dozvíme program a začátkem srpna tam pojedeme. Je to pro mě čerstvá novina a účast na této přehlídce je takový splněný sen asi každého amatérského divadelníka.

O jakou hru se jedná? Jsí autorkou scénáře?

Ano, scénář jsem zpracovala s žáky na motivy knihy Arnošta Lustiga „Zloděj Kufrů“. Hra se jmenuje Jak daleko je daleko: Léto Ludvíčka Adlera. „Jak daleko je daleko“ je jedna z důležitých replik v inscenaci. Součástí titulu hry je také věta „Léto Ludvíčka Adlera“, což bylo vroucím přáním dcery Arnošta Lustiga, od níž jsme získali svolení k inscenování. Ludvíček Adler je totiž alter ego autora. Scénář se jí líbil a pozvala nás do Prahy, abychom mohli hru zahrát i tam.

Hru nazkoušela a hraje skupina převážně devátáků, kteří spolu strávili už několik let. Pozvání do Hronova je pro ně báječná odměna. I když to ví teprve krátce a jsou letní prázdniny, určitě se dají dohromady.

Jaké máš ještě záliby, kromě samotného učení?

Ráda vyrábím rukama... Třeba náušnice a brože. Šiju pro sebe i pro kamarády. Tato práce je po mě kompenzace: pracovat v tichu, doma, rukama a přemýšlet si u toho o práci v dramaťáku. Vyčistím si při tom hlavu, ale zároveň mám prostor pro přemýšlení.

Jaké máš sny a plány do budoucna?

Takovým našim velkým snem, nejen mým, ale všech učitelů našeho literárnědramatického oboru, je zorganizovat divadelní přehlídku, na kterou bychom pozvali soubory z jiných koutů České republiky a víc náš dramaťák provázali s dalšími soubory.

Hovořila jsi také o tom, že účinkuješ v divadelním souboru Li-Di.

Ano, ti, kteří absolvovali ZUŠku a chtěli se dál divadelně realizovat, se v tomto divadelním souboru setkávají. Pořád přibíráme nové zájemce. Často ze ZUŠky, nebo jsou to absolventi po studiích, kteří pracují v okolí a vrací se k nám. Někteří členové souboru už ani v Litoměřicích nebydlí, ale stále dojíždí.

Naš repertoár je rozdělen do několika linií. Vždy je to pohádka pro děti, kterou hrajeme často a jezdíme s ní po celém kraji. Další linií jsou celovečerní inscenace pro dospělé diváky, v současné době „Nebezpečné známosti“, ve kterých hrají. V mé práci v ZUŠ je to o působení dětí na jevišti, zatímco v souboru Li-Di se můžu realizovat sama. A to je pro mě důležitá zkušenost. Nyní působím v souboru na druhé straně. S Antonínem Štěpanovským režirujeme novou inscenaci o ženách „Pět ve stejných šatech“. Tuto tragikomedii ze současnosti můžete vidět na premiéře 14. 10. v rámci Divadelní benefice.

Organizace Aktion Sühnezeichen Friedensdienste (ASF)

Název organizace překládáme jako „Akce smíření pro mír“, vznikla v Berlíně roku 1958 a organizuje mezinárodní dobrovolnické programy a workcamps po celé západní a východní Evropě. V roce 1993 směla ASF poprvé vyslat dobrovolníky do Prahy do židovské komunity. K dispozici je nyní 15 míst pro dobrovolníky, například Památník Terezín a další sociální zařízení ve městech Brno, Budějovice, Olomouc, Ostrava a Praha. Dobrovolníci také spolupracují s Charitou a Diakonií. Více informací na www.asf-ev.de

Dobrovolníci bez hranic

Němečtí stážité v Terezíně

Setkaly jsme se večer na malém koncertě Les Gars D'en Bas v Litoměřicích a daly se do řeči. Trochu německy, trochu anglicky, ale ukázalo se, že když si má člověk o čem povídat, je úplně jedno jakými prostředky. Co mi na Anně a jejích přátelích přišlo nejzajímavější, byl právě důvod jejich pobytu tady v Litoměřicích. Ukázalo se, že tu pracují jako dobrovolníci na roční stáži. To pro mě, pro studentku, která miluje poznávat různé kultury, jazyky a navazovat kontakty po celém světě, byla trefa do černého. Rozhodla jsem se proto s Annou udělat rozhovor, abych přiblížila možnosti dobrovolnictví a cestování nejen mladým lidem z Litoměřic.

Anno, jak ses k dobrovolnictví dostala?

Poslala jsem přihlášku do organizace s názvem „Aktion Sühnezeichen Friedensdienste“ (ASF), protože jsem chtěla jeden rok pracovat v zahraničí. Přitom jsem se zajímala hlavně o historické projekty. A tak jsem přišla ke svému místu v Terezíně.

Jsou nějaké další projekty, mezi kterými jsi váhala, než sis vybrala Terezín?

Samozřejmě. Byla tu také spousta projektů v Nizozemí a Belgii. Terezín mě však zaujal nejvíce, protože zde dostávám šanci a určitou míru odpovědnosti za práci s německy mluvícími skupinami, což mi dává prostor vložit do práce kousek sebe.

Můžeš nám říct, odkud ses o ASF vůbec dozvěděla?

Jedna z mých velmi dobrých kamarádek byla s ASF na dobrovolnické stáži v Polsku. Po návratu mi toho samozřejmě měla hodně co vyprávět.

Jsi spokojená s organizací?

Jsem velmi spokojená. Mohli jsme převzít byt po našich předchůdcích a naše koordinátorka nás dobře zasvětila do naší práce.

Jaká je náplň tvého dne a co tě na práci nejvíc baví?

Přes týden jsem buď v kanceláři a organizuji skupiny, nebo se o ně starám a provázím je. O víkendu často využívám volný čas k cestování po okolí. Jsem nadšená, když ke mně lidé přichází a ptají se. Když se někdo o téma opravdu zajímá a chce se dozvědět víc, jsem ráda, že mu mohu tyto informace poskytnout.

Nedávno jsi při svých toulkách navštívila Krkonoše. Jak se ti tam líbilo? Zaujala tě ještě nějaká další místa v okolí?

Krkonoše jsem si opravdu užila, bylo tam krásně. Miluju zdejší přírodu a jsem ráda za to velké množství příležitostí k různým výslapům a pěším výletům. Litoměřice samy o sobě jsou nádherné město a krom toho jsem si také oblíbila Radobýl a okolí Labe.

Zažíváš jazykovou bariéru?

Ano, stále. Začíná to už tím, když si chci koupit jízdenku na vlak. To pak někdy stojím i deset minut u přepážky a snažím se vyslovit jméno cílové stanice. (smích)

Učíš se češtinu. Jak ti zní? Co umíš říct česky?

Čeština zní hezky. Někdy mi ale k výslovnosti chybí pár samohlásek a ještě stále neumím správně vyslovit „tři“. Zatím umím jen pár frázíček: „Jak se máš? Jak se jmenuješ? Měj se hezky. Jsem z Německa.“

Docházíš občas na Stammtisch. Co ti tato setkání přináší?

Můžu se tam potkat s místními mladými lidmi a dozvědět se víc o kultuře. Je poutavé dozvídat se stále nové aspekty, kterými se Česko od Německa odlišuje, ale také podobá.

Přijde ti mentalita Čechů odlišná od té německé?

Kupodivu velmi málo!

Máš po maturitě. Jsi už rozhodnutá pro další studium nebo budoucí práci?

Ano, jsem. Doufám, že je to správné rozhodnutí. Pravděpodobně půjdu studovat pedagogiku v oboru chemie nebo politiky.

Jak pobyt v zahraničí obohatil tvoji osobnost?

Jsem teď uvolněnější a spontánní, také doufám, že jsem více otevřená a o něco odvážnější při kontaktu s novými lidmi.

Je něco, po čem se ti bude stýskat?

Ano! Budou mi scházet Litoměřice, ale myslím si, že především život dobrovolníka sám o sobě. Je to neuvěřitelná šance cestovat. Žít jeden rok v cizí zemi a prožít všechny vaše svátky, zvyky a slavnosti je úžasná zkušenost.

A jakou máš radu pro mladé cestovatele?

Batoh je mnohem praktičtější než kufr na kolečkách - vše se do něj vejde a přeprava je mnohem jednodušší. Pokud máte kamarády nebo příbuzné v zahraničí, chopte se příležitosti je navštívit. Je vždycky fajn někoho ve městě znát.

Nikola Grzybowskiá

*Anna Schnepfer (20)
„vše, co potřebuji, se mi vejde do batohu“
Rodné město: Lengerich, Německo
Zájmy: čtení, cestování, procházky přírodou, vaření, malování, volejbal
Dobrovolnický rok: od září 2016 do srpna 2017
Místo působení: Památník Terezín
Místo pobytu: Litoměřice
Pozice: dobrovolník/průvodce*

Po letech opět v Litoměřicích

Foto: Jürgen Scheinert. Bývalí a současní ASF dobrovolníci z Německa a Rakouska, kteří absolvovali své praktikum v Terezíně, se před pár týdny sešli v Litoměřicích.

Frauke Wetzel (v popředí fotografie) byla ASF dobrovolnice v Terezíně v letech 1998/99 a v současné době působí v HELLERAU: Evropském centru umění Drážďany.

„Setkání bývalých dobrovolníků bylo milé, uvolněné a zajímavé. Z těch nejstarších, jako jsem já, jsme se všichni nesetkali. Dohromady se nás ale sešlo 15. Anna a Kathi, současné stážistky, nás znovu provedli Terezínem a pevnostmi. Nahlédli jsme do jejich kanceláře a zjistili, co se zde proměnilo, co je zde nové od dob, kdy jsme zde působili my. Celé setkání jsme začali vzájemným představením ve formátu Pecha Kucha a dozvěděli se, co každý z nás dělá dnes, co je pro něj důležité. Podělili jsme se také o zkušenosti a zážitky při práci se skupinami.“

Frauke Wetzel

Frauke, jak ovlivnil ASF dobrovolnický rok tebe?

Čas, kdy jsem byla ASF dobrovolnice mne velmi silně ovlivnil. Pracovně i osobně. Studovala jsem poté univerzitu, na které bylo velké množství studentů, kteří předtím také absolvovali dobrovolnickou službu. Vzájemně jsme si tak dobře rozuměli.

Stále jsem se vracela zpátky do Čech. Z těchto let mám ty nejlepší přátele až dodnes. V tomto ohledu mě to také velmi ovlivnilo: vím, jaké to je, přijít odněkud jako cizinec a ničemu nerozumět. Dnes lépe chápu lidi, kteří jsou v Německu noví. Víam, jaké to je, ničemu nerozumět, a přesto se chtít domluvit, moci s někým hovořit.

Dobrovolnická služba byla pro mne první stupeň k úplnému osamostatnění. Žít sama podle svých pravidel, mít nové nápady, získat nezávislost na domově, poznat úplně nové lidi. To může být jen ku prospěchu. Člověk především ztratí strach.

Stammtisch: v parku zcela vlevo Kristýna Lamblová, vpravo Anna Schnepfer.

Program v knihovně: Stammtisch/Šprechtíme

Přátelská konverzace v němčině zdarma s prostorem pro vlastní rozvoj komunikace. Odehrává se nepravidelně každý měsíc v pátek v 17 h v 1. patře na Naučném oddělení.

Neváhejte za námi přijít a procvičit si své dovednosti. Je to skvělá příležitost nejen pro pokročilé, ale i pro úplné začátečníky, pro které může být poslech skvělým startem do boje s novým jazykem. Program provází Kristýna Lamblová, nyní studentka univerzity v německém Chemnitz a absolventka bilinguálního gymnázia v Pirně.

Dětství!

17. ročník filmového festivalu v Litoměřicích

Možná, že jste loni byli tančit na Střeleckém ostrově swing u altánu a viděli legendární film Wima Wenderse Pina, nebo jste si nenechali ujít Horečku sobotní noci. Užili si přátelskou atmosféru, pobyli na multimediální lodi Cargo Gallery, udělali si piknik u vody a brouzdali městem. Kombinace špičkových filmů a zážitkového programu, to byl loňský festival s tématem Tanec a sport ve filmu. Můžete si to zopakovat i letos. Festival vám připomene dobu, kdy se dovolené ještě říkalo prázdniny a ty se zdály být nekonečně dlouhé. Svět dětství v mnoha barvách, fantastický i niterný.

Připravili jsme pro vás rozhovor s Hanou Galiovou, jednou z organizátorek festivalu.

Hanko, jak probíhají přípravy na filmový festival teď, necelé dva měsíce před jeho konáním?

Přípravy probíhají průběžně v podstatě od skončení festivalu loňského, ale samozřejmě, čím víc se festival blíží, tím je to intenzivnější. Dolaďujeme program, jednáme o hostech, komunikujeme s partnery a grafickou. Je to téměř každý den několik telefonátů a mailů. Ale věřím, že výsledek bude stát za to, diváci se můžou těšit kromě filmů i na večer se slam poetry či koncert.

Jaké nás čeká letos téma a jaká byla kritéria pro výběr?

Letos nás čekají filmy, jejichž hlavním pojítkem je dětský herec. Dětské herci se objevují v mnoha filmech, ale my jsme se snažili vybrat takové, kde je jejich role významná. Bude se jednat dost často o silné příběhy, kdy dětství hlavních hrdinů není jednoduché nebo šťastné. Někteří hrdinové ho prožívají ve válce, jiní pod vlivem silné rodiny a tradic. Téma zvolil vlastně již na loňském festivalu Tomáš Vlasák, který tradici festivalu v Litoměřicích zakládal a dlouhá léta ho připravoval. A je to téma, které nabízí spoustu kvalitních snímků, mezi kterými můžeme jmenovat třeba: Holubice od Františka Vlácilu v hlavní roli s Karlem Smyczkem, Ivanovo dětství, jež je filmovým debutem Andreje Tarkovského, americký film Welcome to the Dollhouse nebo Opravdová kuráž od bratrů Coenů. Chceme také uvést Normální autistický film, dokument Miroslava Janka o pěti dětech, jejichž dětství je trochu odlišné. Pro děti pak nabídneme pásmo filmů od Břetislava Pojara či digitálně zrestaurovaný Špalíček od Jiřího Trnky.

Jsi ty sama filmovým fandou? Jaké filmy tě zajímají a baví?

Jsem fandou nejen filmů, ale i divadelních a tanečních představení, výstav, knížek... Nejsem zaměřená na jeden typ umění ani na jeden žánr filmu. V poslední době jsem viděla zajímavý film Dancer, o tanečnickovi

Sergeji Poluninovi. Tenhle film byl kromě zobrazení světa tance, který se snažím dlouhodobě sledovat, i hodně o jeho dětství, vztahu s matkou i o tom, jak se rodina obětovala pro jeho dráhu slavného baletního tanečníka...

Čemu se ještě ráda věnuješ vedle organizace a pořádání filmového festivalu?

Ráda se věnuji přípravě různých dalších akcí. V Kinoklubu se podílím na programu a chodu Letního kina na Střeleckém ostrově v Litoměřicích. A pořádáme také akce pro celou rodinu. Již připravujeme i podzimní program: zářiový Fér piknik na Střeleckém ostrově a říjnovou akci na Hradě Duncan tančí II, která naváže na loňské první a úspěšné vystoupení studentů taneční konzervatoře Duncan centre. Připadá mi, že tyhle věci mají smysl.

měřice, což část nákladů pokryje. Nemůžeme si ale dovolit uvedení některých zahraničních filmů, jejichž půjčovné se někdy pohybuje i okolo 800 až 1000 eur. Dotace by tedy stačila na uvedení jednoho filmu. Máme ale partnery, kteří nás podporují formou poskytnutí práv k filmům nebo jejich zapůjčením. K těm dlouhodobě patří Velvyslanectví USA v Praze, Goethe institut, Francouzský institut. Další partneři podporují zas program festivalu na lodi Cargo. Dlouholetým a velmi spolehlivým partnerem je pro nás i Knihovna K. H. Máchy, která je tradičním projekčním místem. Letos se propojujeme i v několika bodech programu s akcí knihovny Města čtou. A to mě na tom baví, propojovat akce a dělat věci společně. Takže jde udělat i dobrý festival bez velkých dotací. Náklady s ním spojené pak hradíme z vlastního

Filmový festival s názvem „Dětství!“, jehož hlavním propojovacím prvkem je dětský herec, se uskuteční ve dnech 1.–3. 9. 2017. Místa projekcí budou kino Máj, Knihovna K. H. Máchy, loď Cargo Gallery, hospoda u Letního kina a Letní kino.

Můžete se těšit na filmové lahůdky i novinky, slam poetry, workshopy, koncert a další zajímavý program.

Sledujte novinky o přípravách na Facebooku: Filmový festival Litoměřice.

www.kinoostrov.cz

Kdo všechno se podílí na organizaci?

Na festivalu se podílí tým lidí. Na dramaturgii spolupracuji s Renatou Kutinou Vášovou, která celou řadu let festival pořádala a má bohaté zkušenosti, s Lukášem Janičikem, který studuje na FAMU a Danielelem Tůmou, který studuje na Filozofické fakultě Praze na Katedře filmových studií. Oba se podílí na přípravě již poněkolikáté. Při samotném festivalu pomáhá celá řada lidí s prodejem vstupenek, promítáním filmů aj. Jsme taková malá skupina velkých nadšenců.

Je potřeba na organizaci festivalu dotací, nebo se to „uživí“ z prodeje vstupenek?

Na festival jsou dotace potřeba, a podle toho, kolik jich získáme, se odvíjí i samotný program. Letos nám finančně přispělo ze všech žádostí jen Město Lito-

ič

Tajemství

Sladká vášeň v závitech letokruhů
do tmy se zašroubila.
On ji hmatem očí spatřil.

Nebezpečně krásnou,
odstínu třešňového dřeva.
Duše v barvě vůně jeho květů
se v letokruzích zrcadlila.

Volná v koruně stromů,
spoutaná v jeho kořenech.
Zakletá v tajemství fantazie.

Tvorbou do tvarů hnětená.
Jak asi chutná?
Sladká vášeň do tmy zašroubená,
v závitech letokruhů.

To se nikdy nedozví.

Dřevmuž
z Kubinstadt Almanachu 2016
s názvem Metamorfóza

Josef Matějka „Dřevmuž“
*25.7. 1960 v Ústí nad Labem

tvoří a žije v Maškovicích u Ploskovic
autodidakt, „koukač“
vytváří dřevěné objekty, sochy, šperky,
amulety, dekorativní předměty

„Dřevo není protivník, kterého musím zkrotit. Je to přítel a spolustvořitel nové dimenze existence bytí. Dřevo je materiál, živá hmota, která tvůrci umožňuje maximální spolupráci hmoty a energie přírody. Tvorba ze dřeva je pro mne sebevyjádřením reality i snů, strukturou tvarů, barev i vůní, doteků, inspirací, cestou a cílem. To vše s pokorou ctí letokruhy mé duše, která na počátku klouzala po povrchu, aby později směřovala do nitra a v současné době směřuje ven.“

Dřevmuž

text byl uveřejněn v Kubinstadt almanach 2015
s názvem „Město snivců“